

3818

פרוטוקול מס' 47/ד

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט, ביום שלישי,
כ"ח באדר ב' תשי"ט (7.4.1959) בשעה 22.00

חברי הוועדה:

נ ר כ ח ו:

- ז. ורהפטיג - היו"ר
- ב. אזניה
- ע. איכילוב
- י. אלון
- מ. בגין
- ה. ברגר
- י. בורג
- ד. בר-רב-האי
- י. ש. גרוס
- ע. דגני
- ש. הלל
- ש. יוניצ'מן
- י. כמיס
- ב. לוקר
- ש. פדלשטיין
- ח. צדוק
- מ. קסיס
- י. ש. דוננברג
- ח. רובין
- י. שופמן

מוזמנים:

שר הפנים י. בר-יהודה
סר גוברמן - יועץ משפטי למשרד הפנים
ד"ר א. ירין - משנה ליועץ המשפטי

סדר-היום: חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 16) תשי"ט - 1959.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר ז. ורהפטיג:

שר הפנים י. בר-יהודה:

בעקבות הדברים שהודיעה העתונות על דברים שכאילו אמרתי שחסרים 150 אלף איש בדשימה, ולפי דבריהם אף העליתי אפשרות של דחית הבחירות ועוד כמה וכמה דברים סנסציוניים, ברצוני למסור לכם פרטים על אותם המקומות שהספקתי לבדוק כבר. פרט לטבריה, ששם המצב עוד אינו ברור, התוצאות הן מרגיעות. בעפולה החסר הוא 1% (הרבה פחות ממה שחשבתי). בנצרת - 3%; בצפת - 5.7%. לפני 4 שנים היו 17%. בעכו הטלפון מקולקל ולא יכולתי לברר. בטבריה האחוז הוא גבוה, והבטיחו לי לברר עד מחר מה מידת החסר. יבדקו את המספרים בעוד עשרה מקומות שהגיעו מהם ידיעות מרעישות. מעבין שדוקא בעפולה, ששם חששו למספר גדול מאד של שמות חסרים, האחוז הוא נמוך ביותר.

מר ידין:

לאחר שנתעוררו ספקות בקשר לסעיף הזה ומציעים לתקן אותו, אני מציע לתן את סעיף 30 (ב) כולו, ולומר: 30 מקומות בוועדה המרכזית יתחלקו כך: (1) לכל סיעה שיש לה בכנסת ארבעה חברים או יותר - יהיה מקום אחד לכל 3 חברי הסיעה; (2) המקומות שנשארו אחרי החלוקה לפי סעיף (1) יתחלקו בין הסיעות שהשתתפו בחלוקה זו לפי גודל העודפים של מספר חבריהן. אני מציע למחוק פסקה (3) ולהשאיר פסקה (4) וסעיף-קטן (ג). עי"כ נשיג את המטרה שרוצים להשיג. פסקה (4) תהיה עתה (3), ותיקרא: היו לשתי סיעות עודפים שווים ולא נשארו מקומות לכולן - יבריע ביניהם יו"ר הכנסת עפ"י גורל.

הרחלט: לקבל את הצעת מר ידין

סעיף 2 (תיקון סעיף 13)
=====

היו"ר ז. ורהפטיג:

(קורא את הסעיף).

סעיף זה בא כתיקון-טעות לחוק.

הרחלט: לאשר את הסעיף.

סעיף 3
=====

היו"ר ז. ורהפטיג:

(קורא את הסעיף).

המלה "לא תשפיע" אינה נראית לי; אין זו מלת-חוק.

מ. בנין:

אני מציע לכתוב "אין בו כדי לשנות".

היו"ר ז. ורהפטיג:

אני מציע לנסח את הסעיף במלי - "לא יחולו הוראות חוק זה...".

מר רוזנטל:

הרחלט: לקבל את הסעיף, בתיקון שבמקום המלים "לא תשפיע" יבואו המלים "לא יחולו הוראות חוק זה".

סעיף 4
=====

היו"ר ז. ורהפטיג:

(קורא את הסעיף).

מר ידין:

כידוע לחברי הכנסת נמצא בתיקון האחרון לחוק זה, שנתקבל לפני כחודש ימים, סעיף בנוגע לניסוח חדש. כדי שהניסוח החדש יוכל לכלול גם את התיקונים הללו, אני מציע לכלול בחוק התיקון הזה את הסעיף שהיה גם בחוק הקודם: "חוק הבחירות לכנסת תשט"ו-1955 וחוק הבחירות לכנסת השניה תשי"א-1951 יתוקנו בהתאם להוראות חוק זה", ואז הניסוח המשולב יכלול גם את התיקונים של חוק זה ולא צהיך יהיה לתקנו שוב אחרי פרסום החוק. אני מציע כמו-כן למחוק את סעיף 4, מפני שאין בו שום צורך, כי החוק יתקבל היום או מחר ויתפרסם בעוד יומיים-שלושה.

ב. אזניה:

אם לא יתקבל החוק היום - לא יוכל יו"ר הכנסת להודיע מחר על פרסום ועדת הבחירות.

מר ידין:

אני מציע אפוא להשאיר את סעיף 4, אבל להוסיף את הסעיף שהצעתי.

החלט: (1) לקבל את סעיף 4;

(2) לאשר את הצעת מר ידין ולהוסיף סעיף האומר: "חוק הבחירות לכנסת תשט"ו-1955, וחוק הבחירות לכנסת השניה תשי"א-1951 יתוקנו בהתאם להוראות חוק זה."

האם פנקס הבוחרים לרשויות המקומיות הוא
אותו פנקס בוחרים כמו לבחירות לכנסת?

ס. קסיס:

עם שינויים ותוספות.

שר הפנים י. בר-יהודה:

בענין הצגת הנספחים אני מסכים ללכת בכל
אחת משתי הדרכים, אבל לא בתערובת של שתיים.

אני מסכים שייכתב כאן שעל הצגת הנספחים
יחולו אותן התקנות בשינויים המחויבים.

אני חוזר לענין התאריך ומבקש להאריך את
הזמן.

ב. אזניה:

קיימת אפשרות להגיש ערעור במסך שבעה ימים
מן היום הראשון שבו הוצגו הנספחים.

שר הפנים י. בר-יהודה:

האם אי-אפשר להציג את הנספחים 71 יום לפני
הבחירות במקום 64 ימים?

היו"ר ז. ורהפטיג:

ה ר ח ל ט

סעיף 13 לפקודה - נ. ת. ק. ב. ל. ...

לא נתקבלה החלטה בדבר הזמן.

ס ע י פ 6 (10א):
=====

עלינו להצביע עתה על שתי הגרסאות לסעיף זה,
לאחר שקיבלנו החלטה שגם לא אזרחים שהם תושבי
העיר יכולים להצביע לרשות המקומית. הגרסה האחת אומרת שמשרד הפנים יכין
את רשימת האזרחים האלה בעצמו, והשנייה שרק אותם אזרחים שיפנו יהנו מזכות
הבחירה.

היו"ר ז. ורהפטיג:

אני מציע שהוועדה תקבל את הצעת הממשלה. אחרת,
אסתייג במליאה.

שר הפנים י. בר-יהודה:

סיעתנו החליטה להציע בוועדה שהרשימה תוכן
מראש ע"י שר הפנים.

ש. יוניצ'מן:

ה ר ח ל ט

ברוב של 13 קולות נגד 1 קול נתקבלה ההצעה
שרשימת הבוחרים שאינם אזרחי המדינה תוכן
אוטומטית ע"י שר הפנים.
סעיפים 10(ב), 10(ג) ו-10(ד) שבחוק - יבוטלו.
סעיף 10(ה) - נתקבל. בנוסף שנקבע לגבי פנקס הבוחרים.

הסתייגות לשר הפנים להחלטה הוועדה בענין סעיפים
10(א), 10(ב), 10(ג), 10(ד)

שר הפנים י. בר-יהודה:

אצטרך לבדוק אם משרד הפנים יכול לקחת
על עצמו את הכנת הרשימה. אם יתברר
לי שאין אפשרות כזאת - אביא את הדבר בפני הממשלה, והיא יכולה לקחת את
החוק בחזרה.

אני מבקש מיו"ר הוועדה לא להניח את החוק
על שולחן הכנסת בטרם יקבל הודעה ממני, אם אין לוקחים את החוק חזרה.

היו"ר ז. ורהפטיג:

ישיבת הכנסת מתקיימת מחר לפני הצהריים;
אם החוק לא יהיה מוכן, תצטרף הכנסת לשבת
גם ביום ב'.

שר הפנים י. בר-יהודה:

זה עתה החלטתם על ענין זה, ולא היתה לי
שהות לברר אותו.

היו"ר ז. ורהפטיג:

על שתי הגרסאות החלטנו אחר-הצהרים.

שר הפנים י. בר-יהודה:

החלטתכם נתקבלה שלא בנוכחותי, ולא ידעתי
עליה.

מ. בגין:

שמענו הודעה חשובה מפי שר הפנים. שר הפנים
מלכתחילה הודיע שהוא שומר לעצמו זכות
להסתייג מן הסעיף שנתקבל. זה דבר מובן מאליו, והרוב בכנסת מחליט כפי
שמחליט. אבל כעבור כמה דקות שר הפנים הוסיף להודעה המקובלת בדבר הסתייגות,
כי ייתכן שמחר הוא יודיע בשם הממשלה על לקיחת החוק חזרה, בהתאם לסמכותה
של הממשלה. אם קיימת אפשרות כזאת שכל עבודתנו היא לשוא, אני חושב שמיותר
להמשיך בעבודה. אני מבקש את שר הפנים שהוא יוותר על הודעתו השניה, וישמור
לעצמו זכות הסתייגות. השקענו עבודה רבה מאד בחוק זה, ואם קיימת אפשרות
שיקחו אותו חזרה, אין טעם להמשיך בעבודה.

שר הפנים י. בר-יהודה:

לא אקבל על עצמי דבר שאיני יכול לבצע.

היו"ר ז. ורהפטיג:

אני מבקש לסיים את הדיון בחוק, ללא קשר
עם ההודעה שנמסרה כאן. אם הממשלה תרצה
לקבל חזרה את החוק, אני מצטער, אך היא יכולה לעשות זאת גם בלי למסור כאן
הודעה. אני רק מצטער על ההודעה שנמסרה.

שר הפנים י. בר-יהודה:

הודעתי היתה דרושה על-מנת לומר לכם
שאבדוק אם אני יכול לקבל על עצמי את
הכנת הרשימה. אם אינני יכול לקבל זאת על עצמי - אודיע על-כך.

היו"ר ז. ורהפטיג:

בענין זה היה דיון נרחב. שמענו את כל
הנימוקים וחברי הוועדה מכירים את הענין.
היו שתי הצבעות על שתי גרסאות, והרוב הכריע.

שר הפנים י. בר-יהודה:

שאלתם אותי ואמרתי שלדעתי זה בלתי-אפשרי.
אתם החלטתם לעשות זאת. אבדוק עוד הפעם
אם הדבר ניתן לביצוע, ואם יתברר לי שזה בלתי-אפשרי, אודיע על-כך לממשלה.

ע. איכילוב:

זה ענין של רצון.

היו"ר ז. ורהפטיג:

איננו דנים על הודעת שר הפנים. אנו
ממשיכים לדון בסעיפי החוק.

(אח"כ רשמה או).

סעיף 14 (לפקודה)

ה ח ל ט ה

במקום "שהנא" יבוא: שהוא או זולתו.

סעיף 15

הסעיף נחקבל, כהצעת הממשלה.

סעיף 16

הסעיף נחקבל, כהצעת הממשלה.

סעיף 17

העתק פסק הדין צריך להמסך לוועדת הבחירות המקומית.

ע. איכילוב:

רק לאחר שהרשימה מוכנה.

מר ידין:

במקום "יימטר" מציע אני לומר שפית המשפט ימסור את פסק-הדין לשר הפנים. בבחירות הקודמות מי שעסק בערעורים צריך היה ביום האחרון לפנות בעצמם למזכירות בתי המשפט ולדאוג למסירת פסקי-הדין.

ח. רובין:

אם נשנה את הנוסח בחוק זה, יפרשו זאת כאילו אין חובת מסירה לפי חוק פנקס הבוחרים, שדונקא

י. רוזנברג:

לפיו יוגשו רוב העררים.

מכיוון שגם ח"כ רובין וגם ח"כ רוזנברג צודרים אבקש את יו"ר הוועדה לפנות ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית ולבקש שהוא יחקר עם מנהל בתי המשפט, כדי שהלה יוציא הוראות לבתי-המשפט כי עליהם למסור את החלטותיהם בערעורים.

מ. בגין:

ה ח ל ט ה

הצעת ח"כ בגין - נתקבלה

הסעיף נחקבל, כהצעת הממשלה.

סעיף 18

הסעיף נחקבל, כהצעת הממשלה.

סעיף 18א

הסעיף נחקבל, כהצעת הממשלה.

סעיף 18ב

הסעיף נחקבל, כהצעת הממשלה.

סעיף 19

בסעיף (ג) צריכה להשאיר רק הסיפא, בלי המלים "או סמוך ככל האפשר לאותו מקום".

היו"ר ז. ורהפטיג:

ה ח ל ט ה

סעיף (ג) נחקבל לפי הצעת יו"ר הוועדה.

סעיף (ד) נחקבל, כהצעת הממשלה.

סעיף 23 (לפקודה)

אני שומר לי את הזכות לברר אם יש צורך לכלול גם את שמות באי-כוח הרשימות.

י. רוזנברג:

הסעיף נחקבל, כהצעת הממשלה.

סעיף 24

הסעיף נחקבל, כהצעת הממשלה.

אני רוצה להציע הצעה לכותרת החוק ולמבנהו.

מר ידין:

כותרת החוק צריכה להיות: חוק הבחירות

לעיריות (הוראת שעה).

בסעיף 1 לחוק ייאמר כי הבחירות יתקיימו

ביום הבחירות לכנסת הרביעית.

בסעיף השני ייאמר כי הבחירות הבאות למועצות

כאמור בסעיף 1 (כלומר, בחירות בנובמבר 1959) יהיו בהתאם לפקודה, בשינויים המפורטים בחוק זה; שינויים אלה לא יחולו אלא לגבי אותן הבחירות.

מלים אלה נאמרו גם בחוק המיוחד משנת תשט"ו.

שר הפנים אמר כי. הוא מבקש שבשלוש עיריות

יוכלו להצביע גם אלה שנוספו לעיריות אלו אחרי קביעת אזורי הקלפי לפי חוק פנקס הבוחרים, אבל לפני קבלת חוק זה. הסעיף המסדיר שאלה זו צריך להיות מנוסח כך: "על אף לאמור בסעיף... יראו את תחומי עיריות חיפה, טבריה ונתניה, כפי שקיימים ביום פרסום חוק זה ברשימות".

(ממשיך לקרוא את נוסח הצעתו)

אבקש את מר ידין להכין למחר בבוקר את הנוסח כולו, כדי שהוועדה תחליט עליו.

היו"ר ז. ורדיפטיג:

באופן סופי.

בחוק פנקס הבוחרים יש סעיף שמוכרחים לתקנו, מח כדי להאריך את תקופת הערעורים.

הישיבה תתקיים מחר בשעה 8.30.

הישיבה ננעלה בשעה 01.00.